

MUSEAALIDE PILDISTAMINE

MuS'i pilt lihtsate ja vähete vahenditega

Eesti Rahva Muuseum

Tartu

2018

Praktika eesmärk

Anda ülevaade sellest, kuidas vähese tehniliste vahenditega saavutada visuaalselt parima võimaliku kvaliteediga pildifail.

Digitseerimine e digimine (digitization,US, digitisation,UK) on füüsilise objekti või analoogmaterjali (kunstiteos, helisalvestis, kaart, kiri, kolmemõõtmelised objektid vms) digitaalsele kujule viimine. Selle käigus teisendatakse analoogobjekt digitaalseks infoks, 1-de ja 0-de jadaks, mis on loetav arvuti tarkvara abil.

Museaalide digimisel säilitamise eesmärgil tuleb luua originaalist kvaliteetne digikoopia, mis sisaldab võimalikult palju originaalile iseloomulikku visuaalset infot.

Erinevad digiteerimise juhendid

[Tasapinnaliste museaalide digiteerimine](#)

[Rijksmuseum manual for the photography of 3D objects](#)

[Metamorfoze Preservation Imaging Guidelines](#)

Digiteerimise juhend

Juhend annab üldised töökorralduslikud ja tehnilised soovitused visuaalselt parima võimaliku kvaliteediga pildifaili tagatiskoopia saamiseks museaalidest. Kõrge kvaliteeditase eeldab, et digiteerimisel kasutatakse sobivat tehnikat ja iga digiteerimise töövoos osaleja valdab digiteerimise parimat praktikat.

Millist tehnikat kasutate digiteerimisel ning millised on Teie kogemused ja teadmised selles valdkonnas?

Digiteerimise keskkond

Digiteerimise töökeskkonna puhul, nii tagatiskooperimisel kui ka tagatiskoopiatest kasutiskoopiate valmistamisel, on oluline pöörata tähelepanu ruumi sisustuse ja valgustuse valikule.

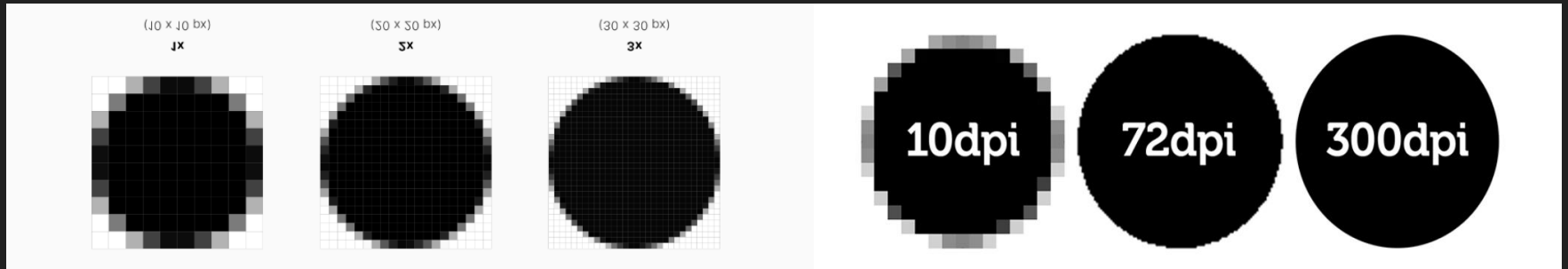
- Ruumides peab olema võimalus tõkestada otsene päevavalgus.
- Töökeskkonna seinad peaksid peegelduste ja tajumoonutuste vähendamiseks olema neutraalset matti halli värvi/kattega, mille peegelduvus ei ole suurem kui 60%.
- Valguse värvustemperatuur peab olema ligikaudu 5000K.

Mida jälgida?

1. Resolutsioon
2. Ava
3. Säri
4. ISO
5. Valgebalanss
6. Kompositsioon
7. Abivahendid

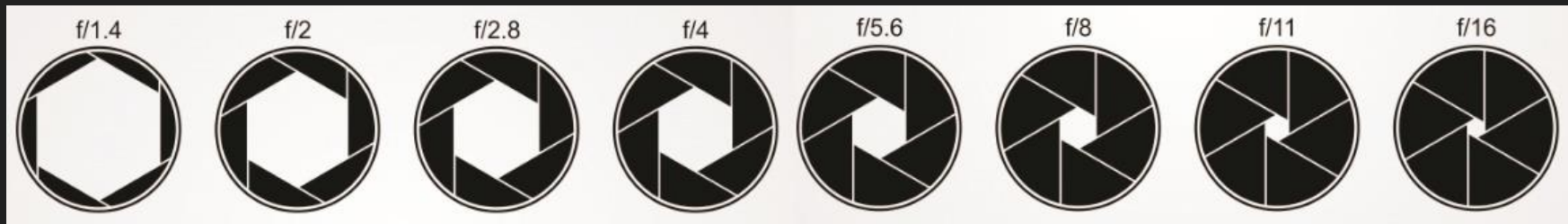
Resolutsioon

Eraldusvõime (resolution) on lahutus (lahutusvõime) või eraldusvõime. See on pildi detailide eristatavuse aste, mida võib mõõta näiteks ekraanil olevate pikslite arvuga tolli kohta (ppi-points per inch) või rastrapunktide arvuga tolli kohta (dpi - dots per inch) trükitud pildil.

Ava

Avaarv - (aperture) on **parameeter**, mis vastab **objektiivi** sisese ava suhtelisele läbimõõdule ja kontrollib, kui palju **valgust** jõuab filmi või **sensorini**. See on objektiivi diafragma avatuse ja fookuskauguse suhteline väärtus. Mida suurem number, seda väiksem ava ning suurem sügavusteravus (nt f22 on väiksem ava kui f5.6).

Sügavusteravus

f/4

f/8

f/22

f/4

f/22

Säriaeg

Säriaeg - (shutter speed, exposure time) on fotograafias ajahetk, mille jooksul objektiivi läbinud valgus paistab filmile või fotoaparaadi sensorile.

ISO

ISO – ISO arv iseloomustab kaamera sensori valgustundlikust. Väiksema ISO arvu juures jääb objektist loodav kujutis detailsem. Soovitav on kasutada sensori madalamat ISO arvu (seejuures mitte tarkvaraliselt arvutatud madalamat ISO). Mida väiksem ISO, seda rohkem valgust läheb vaja pildi saamiseks.

ISO 50

ISO 200

ISO 800

ISO 3200

ISO 12800

ISO 100

ISO 6400

valgebalans e Valgetasakaal e WB

Valgetasakaal e valgebalanss (White Balance) - neutraalsete toonide korrigeerimine vastavalt valguse värvustemperatuuridele nii, et neutraalsed toonid RGB süsteemis oleksid võrdsete väärtustega ($R=B=G$).

Valgebalansikaart (white balance card) – valge- või hallkaart, mis peegeldab tagasi võrdselt kõik spektrivärvid, selle järgi pannakse paika RGB väärtuste tasakaal ($R=G=B$).

2500-3500 K Tungsten

5000-5500 K Electronic Flash

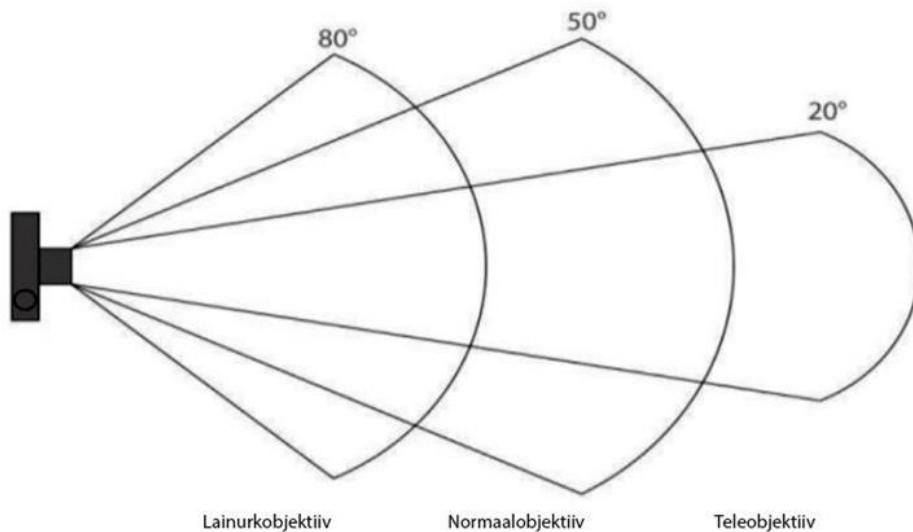

Fookuskaugus

Üldjuhul on fookuskaugus defineeritud kui fookuse kaugus optilise süsteemi peatasandist.

Valida sobiv objektiiv, eelistada normaalobjektiivi või pikema fookuskaugusega objektiive, mis tagavad väiksemad moonutused. Kui objekt on liiga suur ega mahu täielikult kaadrisse, tuleb kasutada lainurkobjektiivi.

Objektiivi fookuskaugus

24 mm

70 mm

Kadreerimine/võttenurk

Kadreerimine (crop) – naturist või piltkujutisest valiku tegemine üleliigse äralõikamise teel. Pildifaili puhul võib ära lõigata objekti kujutist ümbritseva ebaolulise ala, seejuures on oluline, et kujutise ümber peab jääma nii lai lõikamata äär, et kujutatav objekt oleks terviklikult eristatav.

liiga alt

liiga ülevalt

Hakkame sättima!

Klaas

Valgustelk

valgustelgis

valgustelgita

valgustelgis

valgustelgita

Päevavalgus

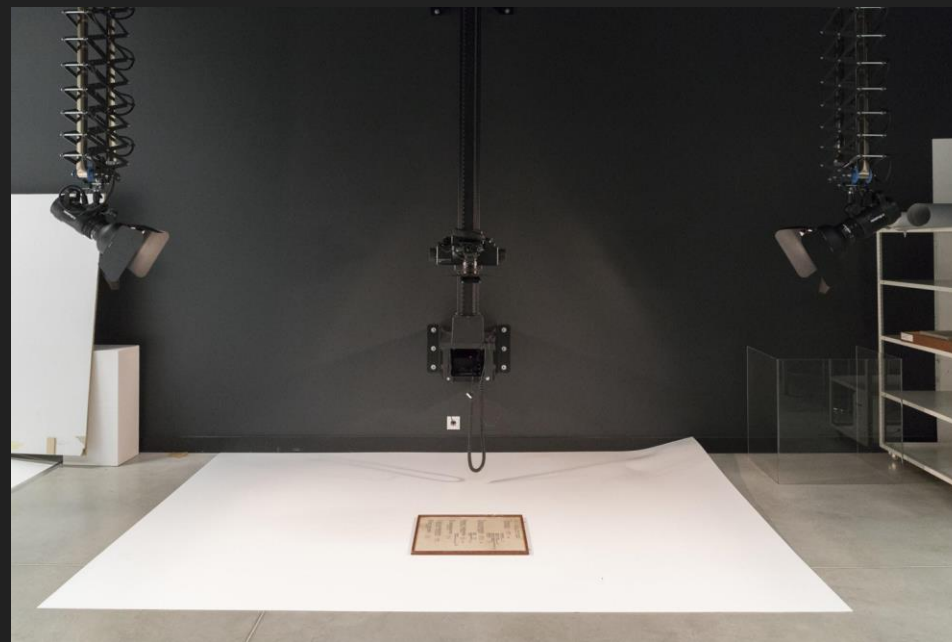
Välklamp

Kaks studiosälku

Ülevalt alla pildistamine

Ülevalt alla/statiivilt pildistamise võimalused

Kasutatud allikad

http://www.kul.ee/sites/kulminn/files/tasapinnaliste_museaalide_digiteerimine.pdf

Williams, D., Stelmach, M. (2010). Technical Guidelines for Digitizing Cultural Heritage Materials: Creation of Raster Image Master Files. Federal Agencies Digitization Initiative (FADGI).

Dormolen van, H. (2012). Metamorfoze Preservation Imaging Guidelines. Koninklijke Bibliotheek.
https://www.metamorfoze.nl/sites/metamorfoze.nl/files/publicatie_documenten/Meta_morfoze_Preservation_Imaging_Guidelines_1.0.pdf

<https://blog.photopoint.ee/mis-asi-see-iso-veel-on/>

<https://www.pilditeenused.ee/resolutsioonist/>